

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2016 r.

Pozycja 319

POSTANOWIENIE z dnia 7 kwietnia 2016 r. Sygn. akt Ts 363/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Wróbel – przewodniczący i sprawozdawca
Marek Zubik
Stanisław Biernat,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.W. w sprawie zgodności:

art. 194 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 157, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 6 listopada 2015 r. (data nadania) A.W. (dalej: skarżący) wystąpił o zbadanie zgodności art. 194 ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 157, ze zm.; dalej: u.f.i.) z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji.

Skargę konstytucyjną sformułowano w związku z następującą sprawą. W grudniu 2009 r. bank udzielił skarżącemu kredytu w wysokości 180 000 zł, przeznaczonego na zakup mebli kuchennych oraz spłatę kredytów w innych bankach. Zgodnie z harmonogramem spłat kredytu skarżący miał zacząć spłacać kredyt od 28 stycznia 2010 r. i spłacić całość zadłużenia do 28 grudnia 2015 r. Wobec niespłacania rat kredytu bank pismem z marca 2010 r. wezwał skarżącego do spłaty kapitału niespłaconego w wysokości 175 000 zł, zaległych odsetek w wysokości 29 452,01 zł, kosztów wezwania i monitu w wysokości 25,65 zł, jak również dalszych odsetek. W czerwcu 2010 r. bank wobec nieodnotowania spłat kredytu w żądanej kwocie wypowiedział skarżącemu umowę kredytu, wzywając go jednocześnie do spłaty zadłużenia w terminie 30 dni (zadłużenie na 21 czerwca 2010 r. wyniosło 180 191,52 zł). W maju 2011 r. bank uzyskał klauzulę wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego wystawionego przeciwko skarżącemu, ograniczającą jego odpowiedzialność do kwoty 270 000 zł. Bank na mocy bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w sądową klauzulę wykonalności złożył wniosek o wszczęcie egzekucji do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W., który wobec bezskuteczności egzekucji postępowanie umorzył.

Fundusz sekurytyzacyjny (domniemany cesjonariusz) wezwał skarżącego do zapłaty 255 533,77 zł, informując go jednocześnie, że w drodze przelewu nabył wierzytelność banku wobec skarżącego z tytułu niespłaconego kredytu. Ze względu na nieuregulowanie długu fundusz sekurytyzacyjny wystąpił przeciwko skarżącemu z powództwem o zapłatę 259 086,51 zł wraz z odsetkami ustawowymi naliczanymi od 31 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty. Wyrokiem z września 2013 r. Sąd Okręgowy w W. (dalej: Sąd Okręgowy w W.) oddalił powództwo. Apelację od tego wyroku złożył powód (fundusz sekurytyzacyjny), którą Sąd Apelacyjny w W. (dalej: Sąd Apelacyjny w W.) uwzględnił wyrokiem z listopada 2014 r., doręczonym skarżącemu 8 kwietnia 2015 r. Sąd ten zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w W. i zasądził od skarżącego na rzecz powoda kwotę 259 086,51 zł wraz z ustawowymi odsetkami naliczanymi od 30 września 2012 r. do dnia zapłaty, kwotę 10 539 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz kwotę 18 355 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Skarżący informuje, że 10 sierpnia 2015 r. do Sądu Apelacyjnego w W. wpłynęła opinia o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej od prawomocnego wyroku tego sądu z listopada 2014 r.

Zdaniem skarżącego art. 194 ust. 1 u.f.i. w zakresie, w jakim nadaje moc dokumentu urzędowego wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego narusza prawa skarżącego określone w art. 45 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji. W ocenie skarżącego art. 194 ust. 1 u.f.i. w zakwestionowanym zakresie „powoduje znaczące uprzywilejowanie pozycji sądowej podmiotu, który już na etapie wytoczenia powództwa jest stroną silniejszą w stosunku do osoby fizycznej nieposiadającej takich uprawnień procesowych”. Podkreśla, że zaskarżony przepis jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji, które „gwarantują każdej jednostce prawo do sprawiedliwego rozpoznania sprawy oraz równego traktowania przez władze publiczne”. Skarżący powołał się przy tym na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 11 lipca 2011 r. (P 1/10, OTK ZU nr 6/A/2011, poz. 53), w którym Trybunał uznał art. 194 u.f.i. w brzmieniu wówczas obowiązującym, w części, w jakiej nadawał moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, za niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga konstytucyjna spełnia wymagania określone w art. 64-66 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1064, ze zm.; dalej: ustawa o TK) i czy nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 77 ust. 3 ustawy o TK.

Skarżący twierdzi, że art. 194 ust. 1 u.f.i. w zakresie, w jakim nadaje moc dokumentu urzędowego wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego narusza przysługujące skarżącemu prawa gwarantowane przez art. 45 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji.

Trybunał zwraca uwagę na to, że zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej jest ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o wolnościach lub prawach skarżącego albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Konsekwencją tego jest wymaganie przewidziane w art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK, w świetle którego w skardze należy określić przedmiot kontroli – przepis ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o wolnościach lub prawach albo

obowiązках skarżącego określonych w Konstytucji i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją.

Z wniesionej skargi jasno wynika, że jej przedmiotem skarżący uczynił art. 194 ust. 1 u.f.i., zgodnie z którym „księgi rachunkowe funduszu sekurytyzacyjnego, wyciągi z tych ksiąg podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych funduszu i opatrzone pieczęcią towarzystwa zarządzającego funduszem sekurytyzacyjnym oraz wszelkie wystawione w ten sposób oświadczenia zawierające zobowiązania, zwolnienie z zobowiązań, zrzeczenie się praw lub pokwitowanie odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych oraz stanowią podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych”. Przepis ten obowiązuje od 20 lipca 2013 r., od kiedy weszła w życie ustawa z dnia 19 kwietnia 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 777). Zgodnie art. 2 tej ustawy w art. 194 dotychczasową treść oznaczono jako ust. 1 i, co w sprawie skarżącego istotne, dodano ust. 2 w brzmieniu: „2. Moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym.”. Nowelizacja ta była efektem wykonania przywołanego w złożonej skardze wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 11 lipca 2011 r. (P 1/10).

Jak ustalił Trybunał, wyroki sądów obu instancji w sprawie skarżącego zostały wydane na podstawie art. 194 u.f.i. w brzmieniu obowiązującym przed 20 lipca 2013 r., chociaż sądy rozstrzygały już po wejściu w życie nowelizacji z 19 kwietnia 2013 r. Trybunał podkreśla przy tym, że w obu orzeczeniach nie odnotowano ani wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 11 lipca 2011 r., ani nawet wywołanej nowelizacją z 19 kwietnia 2013 r. zmiany normatywnej art. 194 u.f.i.

Trybunał stwierdza zatem, że art. 194 ust. 1 u.f.i. nie może być przedmiotem kontroli w zainicjowanym przez skarżącego postępowaniu skargowym, ponieważ nie był podstawą wydanych w jego sprawie judykatów. Co więcej, sądy, stosując art. 194 u.f.i. w brzmieniu obowiązującym przed 20 lipca 2013 r., nie brały pod uwagę art. 194 ust. 2 u.f.i., zgodnie z którym „moc prawna dokumentów urzędowych wymienionych w art. 194 ust. 1 u.f.i. nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym” (czyli w takim postępowaniu, w jakim zostały wydane oba orzeczenia w sprawie skarżącego).

Należy powtórzyć, że przedmiotem skargi może być tylko norma prawna, która była podstawą orzeczenia, a nie samo orzeczenie, choćby naruszało konstytucyjne prawa skarżącego. Właściwym środkiem prawnym do oceny wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z listopada 2014 r. jest więc nie skarga konstytucyjna, lecz skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, o której stanowi art. 424¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.; dalej: k.p.c.). Trybunał podkreśla przy tym, że niezgodność z prawem wspomnianego wyroku może wynikać – w świetle przedstawionych okoliczności – z naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw skarżącego (art. 424¹ § 2 k.p.c.).

Z tych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak na wstępie.